

Tilinpäätös 2017

sask^{fi}

Sisällysluettelo

1. Yleistä	1
2. Kansainvälinen toiminta	1
2.1. Hanketoiminnan tuloksia	1
2.2. Muu kansainvälinen toiminta	2
2.3. Hanketoiminta toimialoittain	3
2.4. Hanketoiminta maittäin	4
3. Viestintä, vaikuttaminen ja globaalikasvatus	6
4. Järjestön hallinto ja kehittäminen	7
4.1. Henkilöstö	7
4.2. Hallinto	7
4.2.1 Varsinaiset jäsenet	7
4.2.2 Kannatusjäsenet	8
4.2.3 Sääntömääräiset kokoukset	8
4.2.4 Hallitus ja työvaliokunta	8
4.2.5 Tilintarkastajat	9
4.3. Arviointi ja kehittäminen	9
4.4. Sisäinen tarkastus ja riskienhallinta	9
5. Talous	10
5.1. Varainhankinta	10
6. Arvio tulevasta kehityksestä	11
7. Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2017	12
8. Tase 31.12.2017	13
9. Tilinpäätöksen liitetiedot	13
9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot	13
9.2. Tuloslaskelmaa koskevat tiedot	14
9.3. Tasetta koskevat tiedot	15
10. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
11. Tilinpäätösmerkintä	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
12. Käytetyt kirjanpitokirjat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

23.4.2018

1. Yleistä

Vuosi 2017 oli SASKin vuosiksi 2015–2017 laaditun ulkoministeriön tukeman kehitys-yhteistyöohjelman viimeinen toteutusvuosi. Ohjelmakauden alussa tehdyt säästöpäätökset pantiin viimeisiltä osiltaan täytäntöön vuoden loppuun mennessä. Hankkeita toteutettiin 16 maassa (27 maata 2016) yhteensä 43 kpl (66 kpl 2016). Käytettävissä olevat tuotot laskivat suunnilleen 10 % noin 5 miljoonasta eurosta noin 4,5 miljoonaan euroon.

Strategian näkökulmasta vuosi 2017 oli vuosiksi 2017–2020 laaditun strategian ensimmäinen toteutusvuosi. Tämä näkyi toiminnan painopisteen voimakkaana suuntaamisena SASKin omien toimintatapojen kehittämiseen sekä toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioimisen kehittämiseen.

Kevään kuluessa valmisteltiin pääosa uudesta, vuosiksi 2018–2025 laaditusta kehitys-yhteistyöohjelmasta ja sen pohjalta kesäkuussa jätetystä nelivuotisesta rahoitushakemuksesta ulkoministeriölle. Ohjelman ja rahoitushakemuksen valmistelu oli aiempaa vaativampaa johtuen ministeriön kasvaneista laatu- ja vaikuttavuusvaatimuksista sekä tulosten mittaamisohjeista.

Muuttuneiden vaatimustensa pohjaksi ulkoministeriö teetti kaikkia ohjelmaturkijärjestöjä koskevia arviointeja ja selvityksiä, jotka työllistivät SASKia sekä arviointien aikana että niiden jälkeen. Vaikka arvioinnit lisäsivätkin työkuormaa, niitä pystyttiin myös hyödyntämään sekä uuden ohjelman valmistelussa että SASKin oman toiminnan kehittämisessä.

2. Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisen toiminnan kulut vuodelle 2017 vahvistetussa talousarviossa olivat yhteensä 3,55 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 suunnitelmaa täsmennettiin kesäkuussa huomioimalla edelliseltä vuodelta valmistumatta jääneet selvitykset, jolloin yksikön kulubudjetti nousi 3,68 miljoonaan euroon.

Toteutuneet kulut vuonna 2017 olivat 3 695 334 euroa (vuonna 2016: 3 822 135 €), josta eri maissa tapahtuvan hanketoiminnan osuus oli 3 034 652 euroa, joka on 104 % budjetoidusta 2 912 627 eurosta (2016: 3 018 177 €). Hanketoiminnan kulut sisältävät hankekumppanien raportoimat toimintojen toteutuskulut (2 856 211 €) sekä hankkeiden suunnitteluun ja seurantaan sisältyvät matkakulut (178 441 €).

2.1. Hanketoiminnan tuloksia

SASKin kansainvälisen toiminnan keskiössä oleva kehitys-yhteistyöohjelma koostui 43 hankkeesta, joiden kautta työntekijöiden oikeuksia sekä työehtoja- ja oloja parannettiin 16 maassa. Hankkeissa toteutettiin huhtikuussa käytössä olevien raporttien mukaan 1 615 aktiviteettia, joihin osallistui yhteensä 111 700 henkilöä. Heistä naisia oli 42 559 (38 %).

SASKin tukemat ammattiliitot kouluttivat 13 471 aktiivia ja johtajaa, jotta he pystyvät paremmin edistämään työntekijöiden asemaa. Koulutuksia tarjottiin esimerkiksi työsuojelussa, neuvottelutaidoissa, johtamisessa, tasa-arvoasioissa sekä työntekijöiden perusoikeuksissa. SASKin kumppaniliitot neuvottelivat vuoden aikana yhteensä 169 uutta

23.4.2018

työehtosopimusta, jotka kehittyvissä maissa ovat lähes poikkeuksetta yritys- tai työpaikkakohtaisia.

Positiivinen poikkeus edellä mainittuun on Namibian rakennusala, jossa pystyttiin SASKin tuella neuvottelemaan kansallinen työehtosopimus. Huomattava suomalaisten tukema ammattiliiton vaikuttamistyön tulos on myös se, että maan uudessa hankintalaissa edellytetään nyt, että valtion rakennusurakoissa noudatetaan kyseistä sopimusta. Urakoita päätyvät usein toteuttamaan kiinalaiset yritykset, joiden kanssa neuvottelu on Kiinan autoritaarisen yrityskulttuurin vuoksi pääosin erittäin vaikeaa.

Kiinalaiset yritykset valtaavat alaa monessa muussakin Afrikan maassa kuin Namibiassa, mutta SASKin ja afrikkalaisten liittojen yhteistyöllä heidän kanssaan päästiin vuonna 2017 menestyksekkäästi neuvottelupöytään myös esimerkiksi Mosambikissa ja Malawissa. Saavutukset ovat merkittäviä, koska vallatessaan yhä suurempaa osaa teollisuudesta ja infrastruktuurin rakentamisesta kiinalaisyrietykset rapauttavat työntekijöiden oikeuksia polkevalla toimintakulttuurillaan helposti hyvän kehityksen, joka monessa Afrikan maassa on muuten saatu käyntiin työntekijöiden aseman parantamiseksi.

SASKin tukemat liitot onnistuivat useassa maassa kohentamaan työntekijöiden oloja yritystasolla, mutta myös vaikuttamaan kansalliseen työntekijöitä koskevaan lainsäädäntöön. Merkittävimmät lainsäädäntövaikuttamisen tulokset nähtiin Nepalissa.

Nepalissa uudistettiin laajasti työlaki ja sosiaaliturvalaki; molemmissa prosesseissa olivat mukana SASKin tukemat keskusjärjestöt. Kumpikin laki sisältää työntekijän näkökulmasta paljon parannuksia: Työlaki esimerkiksi koskee nyt kaikkia työntekijöitä, myös kotiapulaisia, joita monessa maassa ei lasketa lainkaan työvoimaksi. Lisäksi uudistetun lain mukaan saman työpaikan työehtojen on myös oltava samat työsuhdetyypistä riippumatta, eli vaikkapa määräaikaisille tai ulkoistetuille työntekijöille ei saa maksaa pienempää palkkaa.

Filippiinien pitkään tavoiteltu valtakunnallinen edistysaskel oli se, että senaatti hyväksyi elokuussa kansainvälisen työjärjestön ILO:n julkisen alan järjestäytymisoikeutta koskevan sopimuksen ensimmäisenä Aasiassa. Sopimuksen turvin valtion ja kuntien työntekijät pääsevät ensimmäistä kertaa neuvottelemaan työehdoistaan, kunhan sopimusteksti viedään osaksi kansallista lainsäädäntöä. Sopimus on merkittävä, koska julkisen sektorin työntekijöiden neuvottelu- ja järjestäytymisoikeudet ovat hyvin rajalliset useimmissa kehittyvissä maissa. Rajoitukset loukkaavat asukkaiden ihmisoikeuksia.

2.2. Muu kansainvälinen toiminta

SASKin oman hanketoiminnan lisäksi vuonna 2017 jatkettiin selvityksiä yritysten tuotantoketjun valvonnasta sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevista ohjaavista periaatteiden toteutumisesta tuotteiden arvoketjuissa.

Alkuvuodesta valmistui kesällä 2016 aloitettu tutkimus viinirypäleiden tuotantoketjun työoloista Etelä-Afrikassa, Brasiliassa ja Intiassa. Vuoden aikana valmistui myös yritysvastuujärjestö Finnwatchin kanssa yhteistyössä toteutettu Wärtsilän alihankintaketjua Intiassa koskeva seurantatutkimus. Työtä tuotantoketjun vastuullisuuden parissa on jatkettu joko esiin nousseiden epäkohtien seurantatutkimuksilla tai valvontaa tehostavien koulutus- ja yhteistyöohjelmien suunnittelulla.

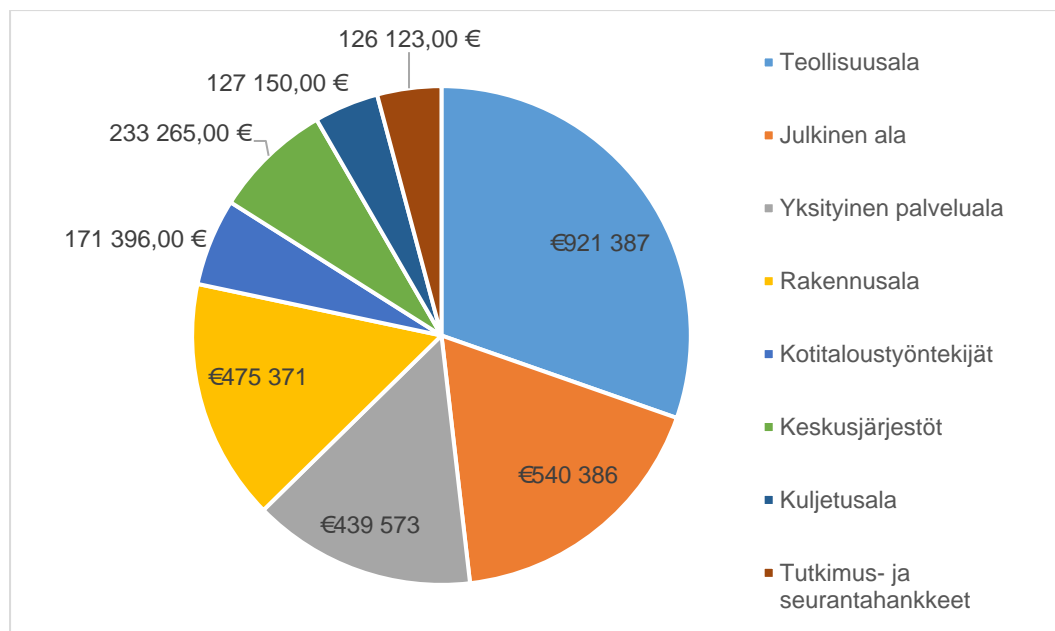
23.4.2018

Vuonna 2017 jatkettiin kaksi vuotta aiemmin aloitettua yhteistyötä Ghanan ja Mosambikin elintarvike-, matkailu- ja ravintola-alan liittojen ICU:n, SINTIHOTSin ja SINTIABin sekä Suomen elintarviketyöläisten liiton ja Palvelualojen ammattiliiton kanssa. Tavoitteena oli lisätä kokemusten vaihtoa saman alan työntekijöiden kesken, kehittää neuvottelutaitoja ja vahvistaa alan liittojen kansainvälisiä verkostoja. Vuoden 2017 toimintoja olivat afrikkalaisten kumppanien vierailu Suomeen sekä vaihto-ohjelman loppuarviointi.

Lisäksi toteutettiin metallialan asiantuntijavaihtoa namibialaisen MANWUn, filippiiniläisen PMA:n sekä suomalaisten Metalliliiton (nyk. Teollisuusliitto) ja Insinööriliiton välillä. Vaihto-ohjelmapiiloteista kerättiin talteen opitut asiat ja rakennettiin niiden pohjalta perustaa systemaattisemmalle asiantuntijavaihto-ohjelmalle SASKin jäsenliittojen ja etelän kumppanien välillä.

2.3. Hanketoiminta toimialoittain

Toimialoista merkittävin oli teollisuus, johon käytettiin 30 % hankerahoituksesta. Julkisen sektorin hankkeisiin kohdistettiin 18 % hankerahoituksesta, yksityisen palvelualan hankkeisiin 14 % ja rakennusalan hankkeisiin 16 %. Keskusjärjestöjen osuus hankekuluista oli 8 %, kotitaloustyöntekijöiden 6 % ja kuljetusalan 4 %. Edelliseltä vuodelta viivästymisten takia vuodelle 2017 siirtyneet tutkimus- ja seurantahankkeet (yritys yhteistyö) muodostivat 4 % hankerahoituksesta (kuvio 1).

Kuvio 1. Hanketoiminta (ml. tutkimus ja seuranta) toimialoittain vuonna 2017

Teollisuusalan työntekijöitä tuettiin kaikilla SASKin maantieteellisillä toiminta-alueilla Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Hankekumppaneina oli kahdeksassa hankkeessa paikallinen kumppanijärjestö ja viidessä kansainvälinen teollisuusalan ammattiliitto IndustriALL paikallisine jäsenjärjestöineen. Hanketoiminnalla pyrittiin ennen kaikkea vahvistamaan alan ammattiliittoja sekä niiden neuvottelu- ja edunvalvontatoimintaa. Hankkeista hyötyivät muun muassa metalli-, elintarvike-, kaivos- ja tekstiilialan työntekijät. Uutena aloitteena toteutettiin elintarvikealan yhteistyömahdollisuuksien lähtötilanneselvitys Filippiineillä.

23.4.2018

Julkisen alan hankkeita toteutettiin niin ikään kolmella mantereella. Haitin lukutaito- ja ammattikoulutushanketta lukuun ottamatta kaikkia työstettiin yhdessä kansainvälisen julkisen alan ammattiliiton PSI:n kanssa. Uutena pilottikohteena alettiin tukea Nepalissa vapaaehtoisia terveysalan työntekijöitä. Hankkeen tavoitteena on vähentää epävirallista työtä ja parantaa työoloja terveydenhuoltoalalla. Julkisen sektorin työntekijöillä ei useissa maissa ole mahdollisuutta järjestäytyä ja neuvotella kollektiivisesti, minkä vuoksi alan hankkeissa korostuu ILO:n määrittelemien työntekijöiden perusoikeuksien edistäminen.

Yksityisellä palvelualalla käynnissä oli kuusi hanketta eri puolilla maailmaa. Aasian ja Latinalaisen Amerikan hankkeissa hankekumppanina oli kansainvälinen palvelualojen ammattiliitto UNI. Afrikan kaksi hanketta toteutettiin kahdenvälisenä hankeyhteistyönä paikallisten liittojen kanssa. Hankkeiden hyödynsaajat työskentelevät muun muassa matkailualalla ja kaupan alalla sekä turva-alan yrityksissä. Alan haasteita ovat esimerkiksi matalat palkat, työntekijöiden suuri vaihtuvuus ja vaikeudet neuvotella monikansallisten yritysten kanssa. Hankkeilla vahvistettiin liittojen toiminta- ja edunvalvontakykyä.

Rakennusalan hankkeita toteutettiin Nepalissa, Intiassa ja Myanmarissa sekä eteläisessä Afrikassa. Yhteistyökumppanina niissä oli kansainvälinen puu- ja rakennusalan ammattiliitto BWI. Hankkeissa vähennettiin lapsityön käyttöä, vahvistettiin siirtotyöläisten oikeuksien toteutumista sekä edistettiin ympäristönsuojelua, työturvallisuutta ja työntekijöiden oikeuksia.

Keskusjärjestöhankkeissa pyrittiin ennen kaikkea vahvistamaan ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyyttä ja kansallisen tason vaikuttamistoimintaa. Ne toteutettiin kahdenvälisenä yhteistyönä paikallisten kumppanijärjestöjen kanssa Kolumbiassa, Nepalissa, Filippiineillä ja Mosambikissa.

Kotitaloustyöntekijät ovat suhteellisen uusi hyödynsaajaryhmä SASKin hankkeissa, ja lähes kaikki toiminta heidän asemansa parantamiseksi alkoi kuluneen ohjelmakauden aikana. Hankkeet vahvistavat kotitaloustyöntekijöiden oikeuksien toteutumista ja jalkauttavat työpaikoille ILO:n tuoretta, 2013 hyväksyttyä kotitaloustyöntekijöitä koskevaa sopimusta. Kotitalouksissa tehtävä työ on pitkään ollut näkymätöntä ja epävirallista työtä ja sen tekijät haavoittuvassa asemassa. Viimein kotitaloustyö on nostettu virallisen työn rinnalle ja ammattiryhmän oikeuksista on ryhdytty keskustelemaan useassa maassa, myös Suomessa.

Kuljetusalalla oli vuonna 2017 käynnissä kaksi hanketta satama- ja kuljetustyöntekijöiden aseman sekä edunvalvonnan vahvistamiseksi. Hankkeet toteutettiin Kolumbiassa ja Mosambikissa. Alan keskeinen ongelma on kuljetusketjujen pirstaloituminen, mikä on vaikeuttanut edunvalvontaa ja johtanut työolojen heikentymiseen.

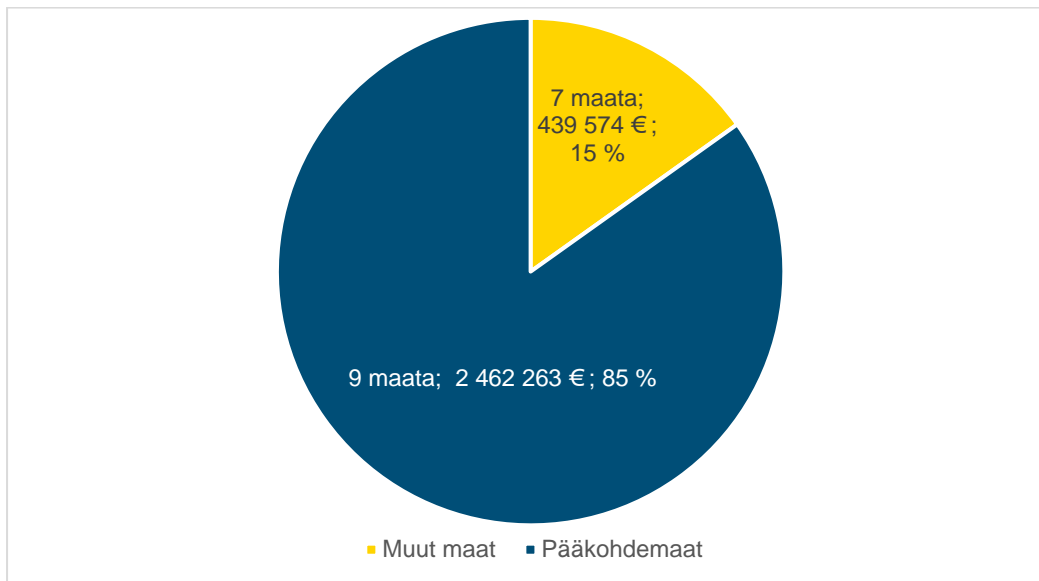
2.4. Hanketoiminta maittain

SASKin omaa hanketoimintaa on viime vuosina kohdennettu maantieteellisesti, tavoitteena suunnata resursseista noin 80 prosenttia pääkohdemaihin. Vuoden 2017 toteutuman mukaan pääkohdemaihin kohdistui 85 % hanketoiminnan määrärahoista (kuvio 2).

Vuonna 2017 työtä työntekijöiden aseman parantamiseksi tehtiin Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa, eteläisessä Afrikassa sekä Latinalaisessa Amerikassa. Painopiste on siirtynyt Aasian ja eteläisen Afrikan pääkohdemaihin (kuvio 3).

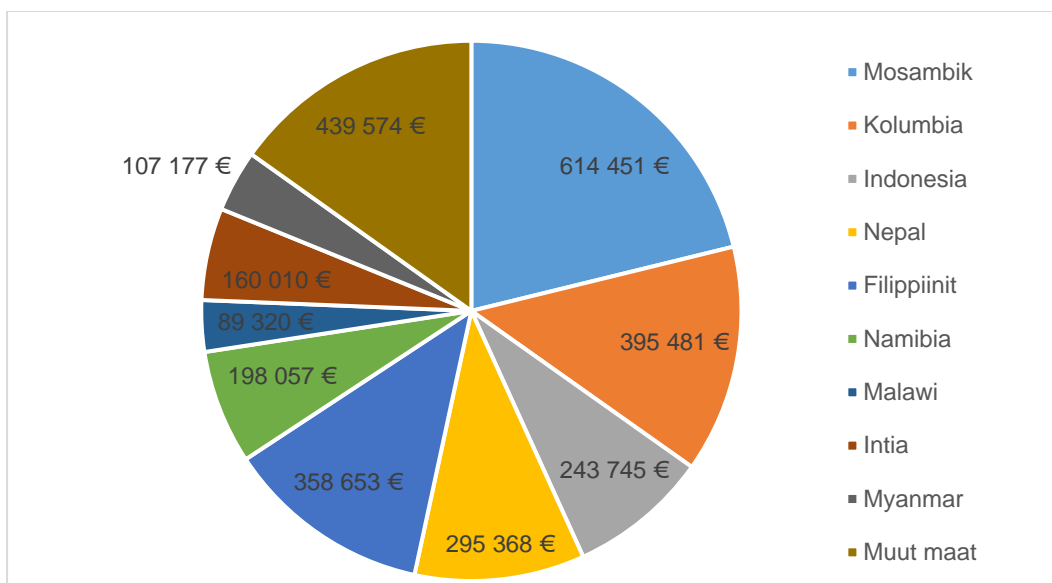
23.4.2018

Aasiassa SASKin toimintaa keskitettiin Indonesiaan, Filippiineille, Myanmariin, Intiaan ja Nepaliin. Eteläisessä Afrikassa toiminta keskittyi Mosambikiin, Malawiin ja Namibiaan. Alueiden muissa maissa toiminta väheni tai päättyi vuoden loppuun mennessä. Samalla toimintaa Latalalaisessa Amerikassa supistettiin merkittävästi mutta hallitusti, niin että se keskittyi vuoden päättyessä pääasiassa Kolumbiaan. Länsi-Afrikan kaksi viimeistä hanketta päättyivät 2017. Hankekuluilla mitattuna neljä suurinta maata vuonna 2017 olivat Mosambik, Filippiinit, Kolumbia ja Nepal.

Kuvio 2. SASKin hanketoiminnan jakautuminen pääkohdemaihin ja muihin maihin vuonna 2017

Alueellisesti toimialojen kesken oli pieniä painotuseroja. Afrikan hankkeissa painottui alueen merkittävä työllistäjä teollisuus, ja Etelä-Aasiassa korostui rakennusala. Yksityisen palvelualan hankkeita oli eniten Afrikassa ja Latalalaisessa Amerikassa. Julkisen sektorin hankkeita sen sijaan toteutettiin kaikilla toiminta-alueilla suhteellisen tasaisesti.

Kuvio 3. SASKin hanketoiminnan koko pääkohdemaissa ja muissa maissa

23.4.2018

3. Viestintä, vaikuttaminen ja globaalikasvatus

Viestinnän vuotta leimasi tulevan toiminnan suunnittelu sekä toisaalta sopeutuminen työskentelemään pienentyneillä henkilöstö- ja raharesursseilla. Vuonna 2018 alkavaa uutta ohjelmakautta suunniteltiin tiiviisti alkuvuonna samalla, kun hahmoteltiin suuntaviivoja SASKin uuden strategian (2017–2020) toteuttamiseksi. Strategiassa korostuu aiempaa enemmän vaikuttamistyö, joka koskee myös viestintää.

Vuoden aikana SASK loi suuntaviivoja yhteiselle vaikuttamiselle sekä jäsenjärjestöjen että muiden yhteistyöjärjestöjen kanssa. Toiminta on nyt suunnitelmallisempaa ja koordinoitumpaa. Konkreettisine toimina päätettiin olla mukana vaikuttamassa mm. yritys vastuulain voimaan saattamiseen ja julkisten hankintojen vastuullisuuteen yhteistyössä Finnwatchin, Reilun kaupan ja Kepan kanssa. Lisäksi jatkettiin vaikuttamista YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden toimeenpanoon Suomessa osana ministeriöiden vetämää työryhmää, joka koostui yritysten ja järjestöjen edustajista.

Työmaana maailma -lehden ulkoasu ja konsepti uudistettiin, ja lehti ilmestyi kaksi kertaa. Muussa mediassa SASKin näkyvyys kehittyi seuraavasti: Jäsenjärjestöjen painetuissa lehdissä SASK mainittiin 40 kertaa (2016: 42). Digitaalisissa medioissa (ml. jäsenjärjestöjen verkkosivut) SASK näkyi 106 kertaa (2016: 79) ja lisäksi sähköisessä ajankohtaismediassa 7 kertaa (ei vertailutietoa). Sosiaalisessa mediassa SASK-mainintoja oli 1281 (ei vertailutietoa) Facebookin tykkääjämäärä kasvoi 10 % (2016: 15 %).

Syksyllä SASK aloitti kampanjoinnin tehdäkseen näkyväksi kotiapulaisten olot maailmalla ja SASKin työn niiden parantamiseksi. Kampanjan tueksi perustettiin www.kotiorjat.fi-sivusto sekä laadittiin videoita, mainoksia ja sosiaalisen median materiaaleja. Lisäksi käynnistettiin laajamittainen sask.fi- ja lahjoita.sask.fi-verkkosivujen uudistus, jonka tavoitteena on yhdistää erilliset sivustot, tehdä niistä responsiiviset eli paremmin mobiililaitteilla toimivat sekä tuoda SASKin työn teemoja laajemmin esiin.

Gloaalikasvatuksessa SASKin tärkeimpänä toimintamuotona jatkui vapaaehtoisverkoston eli Kunnan työn lähettiläiden koulutukset ja toiminta. Vuonna 2017 järjestettiin kaksi viikonlopun mittaista koulutusta, sekä uusille lähettiläille (38 osallistujaa) että jatkokoulutus vanhoille (14 osallistujaa). SASKilla oli vuoden lopussa vähän yli 200 lähettilästä, jotka vievät SASKin viestiä eteenpäin omissa verkostoissaan.

Lähettiläskoulutuksen myanmarilainen kv-vieras on maansa vaateteollisuuden työolojen asiantuntija, joten hän toi asiantuntijuutta ja näkyvyyttä myös eettistä vaatetuotantoa huhtikuussa peräänkuuluttavaan Vaatevallankumousviikkoon, jota SASKin viestintä tukee.

Alkuvuodesta SASKin viestintä tuki myös kriitikkojen ylistämän, intialaisen kangastehtaan järkyttävistä oloista kertovan Machines-dokumentin levitystä Suomessa yhdessä muutaman jäsenliiton kanssa. SASK järjesti oman kutsuvierasnäytöksen Helsingissä.

Keväällä SASK jäsenliittoineen oli näytteilleasettajana Maailma kylässä -festivaalilla. Mukana yhteisteltassa oli 13 jäsenliittoa. Kesällä viestintä ja varainhankinta tekivät yhdessä SASKia tunnetuksi Työväen musiikkijuhlissa Valkeakoskella.

Kevät- ja syyskokousten yhteydessä järjestettiin teemaseminaarit. Keväällä aiheena oli työ, talouskasvu ja hyvinvointi, syksyllä kotiapulaisten asema maailmalla ja Suomessa.

23.4.2018

Muita vuoden kohokohtia olivat Kunnon työn päivä 7. lokakuuta sekä Nenäpäivä 10. marraskuuta. Suunnitelmista poiketen Nenäpäivän kuvausmatkaa ei kuitenkaan tehty SASKin hankkeeseen vielä vuonna 2017. Vuosittainen opintomatka suuntautui Intiaan.

Viestinnän budjetoidut kulut vuodelle 2017 olivat 365 000 euroa, kuluja toteutui 376 727 euroa (2016: 439 752 €).

4. Järjestön hallinto ja kehittäminen

4.1. Henkilöstö

SASKin yhteenlaskettu henkilöstövahvuus oli vuoden 2017 alussa 16,8 henkilötyövuotta. Kansainvälisen toiminnan yksikössä kesäkuussa 2017 avoimeksi jäänyttä assistentin tehtävää ei täytetty johtuen epävarmasta rahoitustilanteesta. Kesäkuusta alkaen henkilöstön kokonaisvahvuus oli 14,3 henkilötyövuotta, joka jakautui eri toimintojen osalta seuraavasti: kansainvälisen toiminnan yksikössä 7,5 henkilöä, joista 3,5 ulkomailla aluetoimistoissa, viestinnässä 2 henkilöä ja hallinnossa 4,8 henkilöä.

Osana säästötoimia päätetty koko henkilöstön kuukauden mittainen lomautus lyhennettiin hallituksen päätöksellä kahden viikon pituiseksi ja toteutettiin heinäkuussa 2017.

Syyskuussa 2017 toteutettu ParTy-kysely osoitti, että SASKissa vuosina 2015–2017 toteutettujen säästötoimien myötä henkilökunnan työssä viihtyvyys on heikentynyt ja koettu työn kuormittavuus on kasvanut. Syksyn aikana käytiin läpi kaikkien työntekijöiden henkilökohtainen työkuorma, jota pyrittiin helpottamaan työtehtäviä karsimalla, priorisoimalla ja uudelleen järjestelemällä.

4.2. Hallinto

4.2.1 Varsinaiset jäsenet

Vuonna 2017 SASKin varsinaisina jäseninä oli kaksi keskusjärjestöä ja 37 ammattiliittoa. Vuoden aikana SASKiin liittyi kaksi kokonaan uutta jäsenjärjestöä: sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ja Suomen Laivanpäälystöliitto. Lisäksi SASKin jäsenjärjestö Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL sekä Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL ja Metsänhoitajaliitto yhdistyivät 1.1.2017 Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimuksi, joka päätti jatkaa SASKin jäsenyyttä. Metallityöväen Liitto, TEAM ja Puuliitto valmistelivat vuoden 2017 aikana fuusiota, jonka toteuduttua organisaatiot jatkoivat toimintaa Teollisuusliittona 1.1.2018 alkaen.

Jäsenjärjestöt 31.12.2017:

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Akavan Erityisalat
Ammattiliitto Nousu
Ammattiliitto Pro
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT
Erityisalojen Toimihenkilöliitto ERTO
Ilmailualan Unioni IAU
Insinööriliitto IL
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty

Suomen Ammattiin Opiskelevien Keskusliitto SAKKI
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL
Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY
Suomen Laivanpäälystöliitto
Suomen Merimies-Unioni SMU
Suomen Muusikkojen Liitto SML
Suomen Sosialidemokraattinen
Sanomalehtimiesliitto SSSL
Sähköalojen ammattiliitto
Talentia

23.4.2018

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Kirkon akateemiset AKI
Loimu
Palkansaajajärjestö Pardia
Palvelualojen ammattiliitto PAM
Paperiliitto
Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU
Puuliitto
Rakennusliitto
Specia – Asiantuntijat ja ylemmät toimihenkilöt

TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto
Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme
Tehy
Teollisuusliitto
Tieteentekijöiden liitto
Tulliliitto
Vakuutusväen Liitto VvL
Veturimiesten liitto VML
Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut
Yleinen Lehtimiesliitto YLL

4.2.2 Kannatusjäsenet

Kannatusjäseniä SASKilla oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 392, joista henkilökannatusjäseniä oli 287 ja kannatusjäsenyhteisöjä 105. Vuonna 2017 eronneita ja erotettuja kannatusjäseniä oli yhteensä 53, joista henkilökannatusjäseniä oli 45 ja kannatusjäsenyhteisöjä 8. Uusia kannatusjäseniä liittyi vuonna 2017 yhteensä 15, joista henkilökannatusjäseniä oli 6 ja kannatusjäsenyhteisöjä 9.

4.2.3 Säntömääräiset kokoukset

Säntömääräinen kevätkokous pidettiin 6.6.2017. Paikalla oli 25 edustajaa 22 jäsenjärjestöstä sekä viiden kannatusjäsenyhdistyksen kuusi edustajaa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Pekka Ihalainen Loimu ry:stä.

Säntömääräinen syyskokous pidettiin 13.12.2017. Paikalla oli 21 edustajaa 19 jäsenjärjestöstä sekä viiden kannatusjäsenyhdistyksen kuusi edustajaa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Pia Björkbacka Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:sta.

4.2.4 Hallitus ja työvaliokunta

SASKin hallitus kokoontui vuoden 2017 aikana kahdeksan kertaa.

Hallituksen varsinaisia jäseniä olivat:

Puheenjohtaja Lindholm Henri (SEL)
Varapuheenjohtaja Hietanen Eija (SAK)
varapuheenjohtaja Kousa Risto (STTK)
Houbad Christina (VvL)
Koivuniemi Sari (Tehy)
Koskinen Matti (Pro)
Kreutzman Nina (Rakennusliitto)
Lehikoinen Heidi (PAM)
Oksa Petteri (IL)
Petälä Eveliina (JHL)
Puura Heli (TEAM)

Hallituksen varajäseniä olivat:

Koskenheimo Hanna (Jyty)
Ahde Hilka (AKT)
Aho Jaakko (Sähköliitto)
Holm Hanna (Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut)
Niinimaa Leena (SSSL)

Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Henri Lindholm, varapuheenjohtajat Eija Hietanen ja Risto Kousa sekä Petteri Oksa ja Eveliina Petälä. Työvaliokunta päätettiin lakkauttaa sääntömuutoksen yhteydessä kesäkuussa 2017.

23.4.2018

4.2.5 Tilintarkastajat

Syyskokous valitsi vuodelle 2018 varsinaisiksi tilintarkastajiksi KHT Anne Vuorion ja KHT Johanna Winqvist-Ilkan sekä varatilintarkastajiksi KHT Pasi Hirvosen ja KHT Ulla Nykyn, kaikki Ernst & Young Oy:stä.

4.3. Arviointi ja kehittäminen

Vuoden 2017 aikana valmistui useita ulkoministeriön teettämiä ulkoisia arvioita SASKin toiminnasta. Johtamisjärjestelmää (Results Based Management, RBM) arvioitiin yhdessä muiden ohjelmakijärjestöjen kanssa, näkökulmana johtaminen toiminnan tuloksellisuuden kannalta. Osana ohjelmataukea saavien kansalaisjärjestöjen kokonaisarviota ulkoministeriö evaluoi myös SASKin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta, maatarkastuksen kohteena olivat Mosambik ja Nepal. Loppuvuodesta lisäksi valmistui ulkoministeriön teettämä toiminnan tarkastus, jossa kohdemaana oli Mosambik.

Yleisenä arviona ulkopuolisista tarkastuksista voi sanoa, että niiden mukaan SASKin toiminta on relevanttia, vaikuttavaa ja hyvin linjassa kehityspoliittisten tavoitteiden kanssa. Esille nousseista kehittämiskohteista SASK oli pääosin samaa mieltä arvioitsijoiden kanssa, ja huomattava osa suosituksista pystyttiin huomioimaan uuden kehitysyhteistyöohjelman valmistelussa.

Vuosiksi 2018–2025 laadittua uutta ohjelmaa varten on vuoden 2017 aikana kehitetty useita toiminnan osa-alueita, kuten hanketoiminnan lähtötila-arvioiteja (baseline), kumppanin järjestöllistä kapasiteettia (SOCA), tuloksellisuuden mittareita (indikaattorit) ja työn vaikuttavuuden arviointia.

Vuoden 2017 kuluessa johtoryhmä päivitti koko organisaation osaamiskartan ja laati sen pohjalta toimenkuvakohtaiset osaamisprofiilit, joiden varsinainen käyttöönotto siirtyi keväälle 2018. Laaditun osaamiskartan pohjalta tehtiin vuodelle 2017 koulutussuunnitelma, joka toteutui osittain.

Laatumallin valmistelu ja käyttöönotto todettiin oletettua työläemmäksi, joten sen valmistelu keskeytettiin ja siirrettiin syksyyn 2018.

Keväällä 2017 otettiin koko organisaation laajuisesti käyttöön taloushallinnon järjestelmä Heeros, pilvipalveluna toteutettu SharePoint-asiakirjahallintojärjestelmä sekä Yammer-intranet. Uusiin järjestelmiin siirtyminen helpottaa monipaikkaista työskentelyä sekä sisäistä tiedonkulkua.

4.4. Sisäinen tarkastus ja riskienhallinta

Sisäinen tarkastus päätettiin vuoden 2016 kokeilun jälkeen ottaa pysyväksi osaksi SASKin hallintoa. Samassa yhteydessä sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta päivitettiin ja nimettiin sisäisen tarkastuksen ohjausryhmä kaksivuotiseksi hallituskaudeksi. Sisäisen tarkastuksen ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Eveliina Petälä (JHL) ja muina jäseninä Marjut McLean (Tehy) ja Matti Koskinen (Ammattiliitto Pro).

Sisäisen tarkastuksen arviointikohteeksi vuodelle 2017 valittiin ”Käynnissä olevien SASKin hankkeiden sisäisen kustannusrakenteen avaaminen ja vertailu”. Tarkastuksen keskeisin

23.4.2018

havainto oli, että tosiasiallisissa kustannusrakenteissa ei ole merkittäviä eroja, kirjaamiskäytännöissä sen sijaan jonkin verran on. Suurin muutoksiin käytännöissä ei ole tarvetta, mutta terminologiaa ja ohjeistusta voidaan täsmentää. Tarkastus toteutettiin ensimmäistä kertaa ostopalveluna.

Riskienhallinnassa merkittävydeltään suurimmiksi arvioidut riskit vuonna 2017 olivat: liittorahoituksen pysyvä pientyminen, valtionavun pientyminen, työn kuormittavuus ja jaksaminen ja heikko maksuvalmius (esim. UM:n rahoituspäätöksen myöhäisen ajankohdan vuoksi). Kaikille edellä mainituille riskeille päätettiin riskienhallintajärjestelmän mukaisesti toimenpiteet ja vastuuhenkilö riskin pienentämiseksi tai siihen ennalta varautumiseksi.

5. Talous

Kirjanpidon mukaiset kokonaistuotot vuonna 2017 olivat 4 583 708 euroa (2016: 5 035 736 €) ja kokonaiskulut 4 705 108 euroa (2016: 4 962 536 €). Tilikauden tulos jäi 121 401 euroa alijäämäiseksi (2016: 73 200 € ylijäämäinen).

Vuonna 2017 SASKilla oli käytettävissä valtionapua kehitysyhteistyön toteuttamiseen yhteensä 3 449 398 euroa, joka sisälsi 519 398 euroa edellisiltä vuosilta käyttämättä jäänyttä saldoa (2016 käytettävissä oli 4 330 705 €, josta käytettiin 3 811 307 €). SASKin kehitysyhteistyöohjelmalle kirjattiin valtionapua yhteensä 3 395 143 euroa, joten saldoksi rahoituskauden päättyessä jäi 54 255 euroa.

Kokonaiskuluista 4 430 248 euroa liittyi ulkoministeriön tukeman kehitysyhteistyöohjelman toteuttamiseen. Tästä kansainvälisen toiminnan osuus oli 3 649 433 euroa ja kehitysviestinnän ja kehityskasvatuksen (globaalikasvatus) osuus oli 337 790 euroa. Viestinnän kokonaiskulut olivat 376 727 euroa (2016: 439 751 €).

Hallinnon kuluista 443 025 euroa kohdennettiin kehitysyhteistyöohjelmaan. Hallintokulut kokonaisuudessaan olivat 533 801 euroa (2016: 561 630 €).

5.1. Varainhankinta

SASKin jäsenmaksutuotot olivat toimintavuonna 411 287 euroa (2016: 433 708 €). Kannatusjäsenmaksut tuottivat 38 414 euroa (2016: 36 451 €) ja lahjoitukset 49 082 euroa (2016: 46 328 €).

SASK jäsenjärjestöineen osallistui Nenäpäivä-säätiön valtakunnalliseen Nenäpäivä-kampanjaan levittämällä keräyksestä tietoa sosiaalisessa mediassa sekä omien ja jäsenjärjestöjen julkaisujen ja viestintäverkostojen kautta. SASK osallistui myös useisiin alueellisiin Nenäpäivä-tempauksiin eri puolilla Suomea. SASKin arvioitu osuus Nenäpäivä-keräyksen tuotosta on 174 307 euroa (2016 lopullinen tuotto-osuus oli 203 185 €).

Yksityishenkilöihin ja yhteisökannatusjäseniin kohdennettua varainhankinnan pilottiprojektia jatkettiin 80 % henkilöresurssilla. Erityisesti keskityttiin ammattiosasto- ja paikallisyhdistyskannatusjäsenille suunnattujen jäsenyyskonseptien kehittämiseen ja pilotoimiseen.

23.4.2018

Yksityishenkilöihin kohdistettuja varainhankintametoja olivat kertalahjoitukset, kuukausilahjoitukset suoramaksutoimeksiantojen kautta, joulukampanja sekä merkkipäiväkeräykset.

Vuoden lopulla varainhankintaa päätettiin jatkaa vuoden 2018 alusta osana SASKin vakiintuneita toimintoja.

6. Arvio tulevasta kehityksestä

SASKin ohjelmalle myönnettiin vuosiksi 2018–2021 valtionapua 2,93 miljoonaa euroa vuodessa, mikä takaa vakaan näkymän taloudellisesti ja toiminnan osalta vuoden 2021 loppuun asti.

On tullut hyvin selväksi, että kansainvälinen kehityspolitiikka ja nykyisen kaltainen Suomen kehitysyhteistyön rahoitus ovat jo isossa muutoksessa. Nykyisen rahoituskauden jälkeiseen aikaan varautuminen aloitetaan SASKissa välittömästi vuonna 2018, muun muassa valmistelemalla jäsenjärjestöjen kanssa yhdessä erilaisia skenaarioita muuttuvasta ay-liikkeen globaalista toimintaympäristöstä. Vuonna 2018 alkaa SASKin hallituksen johdolla selvitystyö erilaisista vaihtoehdoista ja malleista, joilla voidaan turvata heikoimpien työntekijöiden tukeminen etelässä ja suomalaisen ammattiyhdistysliikkeen kyky olla mukana etelän ammattiliittojen tukemisessa.

Kehityspolitiikan ja -rahoituksen muutosten lisäksi voimakkaassa muutoksessa on myös SASKin keskeisin toimintakenttä, kehitysmaiden työmarkkinat, mikä näkyy työelämän muutoksina Suomessakin. Tässä vaiheessa on vaikeaa arvioida, kuinka nämä Suomen ja muun maailman työelämässä tapahtuvat muutokset muuttavat SASKin toimintaympäristöä, mutta on syytä olettaa, että muutokset ovat huomattavia. Siksi toimintakenttää on koko ajan seurattava tarkasti ja mahdollisuuksien mukaan valmistauduttava sopeuttamaan toimintaa toimintaympäristön asettamien vaatimusten mukaisesti.

23.4.2018

7. Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2017

VARAINHANKINTA		2017		2016	
Kehitysyhteistyöohjelma ja hallinto					
Tuotot	Valtionapu	3 395 142,79		3 811 307,24	
	Rahoitus kumppaneilta	408 293,44		372 562,19	
	Paikallisten kumppanien omat.	0,00		4 000,00	
	Muut tuotot	102 699,60		134 004,08	
	Varsinaisen toiminnan tuotot	3 906 135,83	3 906 135,83	4 321 873,51	4 321 873,51
Kulut					
Henkilöstökulut					
	Palkat	632 517,71		773 027,32	
	Palkkiot	5 215,00		8 710,00	
	Henkilösivukulut	153 669,77		170 929,96	
	Ulkomaan palkat ja sivukulut	201 735,08		243 366,21	
		993 137,56		1 196 033,49	
Poistot		80 012,69		78 421,78	
Muut toiminnan kulut					
	Toiminta kotimaassa ja aluetoimistot	976 838,16		1 040 954,11	
	Kehitysyhteistyöhankkeet				
	Kulut hankemaassa	2 635 674,58		2 621 051,59	
	Varsinaisen toiminnan kulut	4 685 662,99	4 685 662,99	4 936 460,97	4 936 460,97
	Varsinaisen toiminnan kulujaämä		-779 527,16		-614 587,46
VARAINHANKINTA					
Tuotot	Jäsenmaksut	411 287,43		433 708,12	
	Kannatusjäsenmaksut	38 414,15		36 451,50	
	Keräystuotot	178 787,70		195 852,85	
	Lahjoitukset	49 082,42		46 328,22	
		677 571,70		712 340,69	
Kulut		19 445,06		26 075,71	
	VARAINHANKINTA YHTEENSÄ		658 126,64		686 264,98
	Kulu-/tuottojäämä		-121 400,52		71 677,52
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA					
Rahoitustuotot ja -kulut					
	Korkotuotot ja kulut rahoitusomaisuudesta		0,00		1 522,46
	TILIKAUDEN TULOS		-121 400,52		73 199,98
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-121 400,52		73 199,98

23.4.2018

8. Tase 31.12.2017

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Atk-ohjelmat	47 150,09		108 252,34	
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	<u>10 122,00</u>	57 272,09	<u>17 137,12</u>	125 389,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Jäsenmaksusaamiset	38 862,43		43 946,45	
Myyntisaamiset	6 985,39		0,00	
Muut saamiset	217 481,52		536 701,65	
Siirtosaamiset	<u>188 268,09</u>		<u>221 850,92</u>	
	451 597,43		802 499,02	
Rahat ja pankkisaamiset	<u>1 350 928,98</u>	1 802 526,41	<u>1 519 578,19</u>	2 322 077,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 859 798,50		2 447 466,67	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Toimintapääoma	100 912,76		100 912,76	
Projektipääoma	1 357 984,89		1 284 784,91	
Tilikauden ali-/ylijäämä	<u>-121 400,52</u>	1 337 497,13	<u>73 199,98</u>	1 458 897,65
VIERAS PÄÄOMA, Lyhyaikainen				
Saadut ennakot	151 329,94		665 115,17	
Ostovelat	29 140,68		50 639,75	
Siirtovelat	239 444,92		188 977,65	
Muut velat	<u>102 385,83</u>	522 301,37	<u>83 836,45</u>	988 569,02
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 859 798,50		2 447 466,67	

9. Tilinpäätöksen liitetiedot

9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen välittömään hankintamenoonsa vähennettynä poistoilla: Ohjelmista on tehty 20 prosentin sekä koneista ja kalustosta 25 prosentin tasapoisto.

Hankekumppanilla oleva, käyttämätön rahoitusapuosuus on kirjattu rahoitusapuennakoksi. Hankkeessa hyväksytyihin kuluihin käytetty, lähetetyn rahoitusavun ylittävä osuus on kirjattu rahoitusapuvelaksi.

Rahoitusapuennakot nettomääräisenä vuoden lopussa olivat 83 172,61 euroa. Keräys- ja lahjoitusvarojen käyttöä seurataan omassa pääomassa.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi käyttäen kussakin hankkeessa toteutunutta, painotettua keskikurssia.

23.4.2018

9.2. Tuloslaskelmaa koskevat tiedot

a) Varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut

	2017	2016
Tulokseen sisältyvät varsinaisen toiminnan tuotot ovat	3 906 135,83	4 321 873,51
Varsinaisen toiminnan kulut ovat	<u>4 685 662,99</u>	<u>4 936 460,97</u>
Varsinaisen toiminnan tulos	-779 527,16	-614 587,46

b) Kehitysviestintä, globaalikasvatus ja ohjelmasta tiedottaminen

Kulut jakautuvat seuraavasti:

	Henkilöstö	Matkat	Muut	Yhteensä 2017
Työmaana maailma -lehti	725	11	24 216	24 952
Kampanjatoiminta	750	1 143	6 837	8 729
Tapahtumat	0	525	23 755	24 280
Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi	800	0	7 917	8 717
Muut viestinnän kulut	153 675	4 775	93 663	252 113
Varainhankinnallinen viestintä, markkinointi	0	368	4 949	5 317
Lähettilästoiminta	0	13 253	5 447	18 700
Opintomatkat	300	30 446	3 175	33 921
	<u>156 250</u>	<u>50 520</u>	<u>169 957</u>	<u>376 728</u>

c) Kansainvälisen työn suunnittelun, seurannan ja kehityksen henkilöstö- ja toimintakulut

Kulut jakautuvat seuraavasti:

	Henkilöstö	Matkat	Muut	Yhteensä 2017
Henkilöstö- ja toimintakulut Suomessa	313 652	231 342	211 633	756 627
Henkilöstö- ja toimintakulut aluetoimistoissa	201 735	10 383	36 269	248 387
	<u>515 387</u>	<u>241 725</u>	<u>247 902</u>	<u>1 005 014</u>

d) Hallinnon henkilöstökulut ja hallinnon toimintakulut

Kulut jakautuvat seuraavasti:

	Henkilöstö	Matkat	Muut	Yhteensä 2017
Henkilöstö- ja toimintakulut Suomessa	321 500	16 628	250 105	588 233
				<u>588 233</u>

Tuloslaskelman palkat, palkkiot ja henkilösivukulut	2017	2016
Palkat ja palkkiot	812 438	996 700
Eläkekulut	136 024	157 158
Muut henkilösivukulut	<u>44 677</u>	<u>42 176</u>
Yhteensä	993 138	1 196 033

Henkilöstöä oli vuoden lopussa yhteensä 16, joista Suomessa 12 ja aluetoimistoissa 4.

23.4.2018

9.3. Tasetta koskevat tiedot

3. Tasetta koskevat tiedot

a) Käyttöomaisuuden muutokset

Aineettomat hyödykkeet

<u>Atk-ohjelmat</u>		2017	2016
	1.1.	108 252,33	156 544,40
	Lisäys	7 204,40	18 573,69
	Poisto	-68 306,64	-66 865,76
	31.12.	47 150,09	108 252,33

Aineelliset hyödykkeet

<u>Koneet ja kalusto</u>		2017	2016
	1.1.	17 137,12	21 766,73
	Lisäys	4 957,92	7 001,41
	Vähennys	-267,00	-75,00
	Poisto	-11 706,04	-11 556,02
	31.12.	10 122,00	17 137,12

b) Oman pääoman erien muutokset tilikauden aikana

		2017	2016
Toimintapääoma	1.1.	100 912,76	100 912,76
	31.12.	100 912,76	100 912,76
	Projektipääoma		
Projektipääoma	1.1.	1 284 784,91	1 193 632,93
	Lisäys	73 199,98	91 151,98
	31.12.	1 357 984,89	1 284 784,91
Tilikauden ali-/yli jäämä		-121 400,52	73 199,98
Oma pääoma 31.12.		1 337 497,13	1 458 897,65

c) Annetut pantit

SASKin toimistohuoneiston vuokrasopimus on tehty Valion Eläkassan kanssa. Sopimuksen mukaisen vuokravakuuden arvo, 12 600 euroa, on talletettu pankkitilille Helsingin OP Pankkiin.

d) Projektien tilitystilanne

Rahoitusprojektien tuensaajat ovat velvollisia tekemään tilitykset SASKille seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuodelta 2017 tilitettyjä avustuksia on 2 635 674 euroa, yhteensä 41 projektista.

e) Vastuut

Vuokravastuu toimistohuoneistosta 6 kk, yhteensä 25 704 euroa.

Leasing-vastuut	2018 erääntyvät	Myöhemmin erääntyvät
	15 547	11 161